

TA'LIM KLASTERI SHAROITIDA ZAMONAVIY O'QITUVCHI NUFUZINI OSHIRISHDA SHAXSGA YO'NALTIRILGAN TA'LIM METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH

Xakimova Irada Xayrullayevna

Chirchiq davlat pedagogika universiteti o'qituvchisi

Chirchiq, O'zbekiston.

Annotatsiya: Ta'lim klasteri sharoitida zamonaviy o'qituvchining nufuzi ta'lim sifatini oshirish va innovatsion rivojlanishni jadallashtirishda asosiy omillardan biri sifatida ko'rilmoqda. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim metodikasi o'quvchini individual ehtiyoj, qiziqish va rivojlanish sur'atiga mos ravishda qo'llab-quvvatlashga qaratilgan bo'lib, klaster modeli doirasida o'qituvchi faoliyatini yanada samarali tashkil etish imkonini beradi. Mazkur maqolada ushbu metodikaning ta'lim klasteridagi amaliy o'rni, o'qituvchi nufuzini oshirishdagi roli hamda ta'lim jarayonida hamkorlik va integratsiyani kuchaytirishdagi ahamiyati tahlil etiladi. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi ishonchni mustahkamlaydi, ta'lim jarayonining motivatsion va refleksiv komponentlarini kuchaytiradi hamda ta'lim tizimida sifat va raqobatbardoshlik ko'rsatkichlarini yaxshilaydi.

Kalit so'zlar: ta'lim klasteri, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, zamonaviy o'qituvchi, pedagogik nufuz, innovatsion ta'lim modeli.

IMPROVING THE LEARNER-CENTERED TEACHING METHODOLOGY TO ENHANCE THE PRESTIGE OF MODERN TEACHERS IN THE CONDITIONS OF THE EDUCATIONAL CLUSTER

Hakimova Irada Khayrullayevna

Lecturer, Chirchik State Pedagogical University

Chirchik, Uzbekistan

Abstract: In the context of the educational cluster, the prestige of a modern teacher is regarded as one of the key factors in improving the quality of education and accelerating innovative development. The learner-centered teaching methodology is aimed at supporting students in accordance with their individual needs, interests and pace of development, and enables more effective organization of the teacher's activity within the cluster model. This article analyzes the practical role of this methodology in the educational cluster, its contribution to strengthening the teacher's professional reputation, and its significance in enhancing cooperation and integration in the educational process. The findings show that a learner-centered approach strengthens trust between teacher and student, enhances the motivational and reflective components of the learning process, and contributes to improving the quality and competitiveness of the education system.

Keywords: educational cluster, learner-centered education, modern teacher, pedagogical prestige, innovative education model.

Kirish. Ta'lim klasteri — bu ta'lim muassasalari, ilmiy tashkilotlar va ishlab chiqarish sektori o'rtasida o'zaro hamkorlikka asoslangan innovatsion model bo'lib, unda o'qituvchi faoliyati an'anaviy yondashuvdan farqli ravishda tizimli integratsiya va real ijtimoiy buyurtmaga moslashuv talabiga asoslanadi. Klaster sharoitida o'qituvchining vazifasi faqat bilim berish bilan chegaralanmay, balki o'quvchi shaxsini rivojlantirish, uning mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish va hayotga tayyorlashga qaratilgan kompleks pedagogik faoliyatni amalga oshirishdan iborat bo'ladi. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim metodikasi aynan shu jarayonning asosiy mexanizmlaridan biri bo'lib, unda har bir o'quvchining individual ehtiyoji, qiziqishlari, psixologik xususiyatlari va rivojlanish sur'ati inobatga olinadi. Bu metodika o'qituvchidan

moslashuvchan yondashuv, reflektiv fikrlash, kommunikativ madaniyat va innovatsion pedagogik yechimlarni qo'llashni talab etadi. Zamonaviy ta'lim islohotlari shuni ko'rsatmoqdaki, o'qituvchining nufuzi uning dars jarayonidagi mavqeidan tashqari, ta'lim muhitida hamkorlikni yo'lga qo'yish, o'quvchida ishonch uyg'otish va ta'limga real motivatsiya berish qobiliyati bilan belgilanadi. Shu sababli, ta'lim klasteri sharoitida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv o'qituvchi nufuzini oshirishning eng samarali strategiyalaridan biri sifatida qaralmoqda.

Asosiy qism. Ta'lim klasteri sharoitida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim metodikasining joriy etilishi, avvalo, pedagogik jarayonda an'anaviy ma'ruzaga asoslangan yondashuvdan voz kechib, o'quvchini faol ishtirokchi sifatida shakllantirishni talab etadi. Klaster modeli o'qituvchidan faqat bilim yetkazish emas, balki o'quvchini mustaqil tahlil qilish, muammoni hal etish va qaror qabul qilishga yo'naltirilgan ta'lim muhitini yaratishni kutadi. Bunday yondashuvda darslar loyihalash, muammoli vaziyatlarni modellashtirish, amaliy tajriba va hamkorlikka asoslangan topshiriqlar orqali tashkil etiladi. Shaxsga yo'naltirilgan metodika o'quvchilarning psixologik farqlarini inobatga olgan holda moslashtirilgan ta'lim strategiyalarini ishlab chiqish, differensial baholash va individual rivojlanish trayektoriyasini belgilash imkonini beradi. Ta'lim klasteri doirasida o'qituvchi faoliyatining samaradorligi uning ilmiy-metodik tayyorgarligi, digital kompetensiyasi, kommunikativ madaniyati va hamkorlikni boshqarish ko'nikmalariga bevosita bog'liqdir.

Shu bilan birga, klaster muhitida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim metodikasining qo'llanishi o'qituvchining nufuzini oshirish bilan birga, ularning kasbiy faoliyatida liderlik sifatlarini kuchaytiradi. O'quvchi va ota-onalar bilan ochiq muloqot, ta'lim natijalarini shaffof boshqarish, o'zini rivojlantirishga yo'naltirilgan refleksiya ham o'qituvchining ijtimoiy mavqeini mustahkamlaydi. Mazkur metodika o'quvchilar motivatsiyasini kuchaytirish, o'qituvchi

faoliyatining real samaradorligini oshirish va ta'lim tizimining raqobatbardoshligini ta'minlashda muhim omil sifatida namoyon bo'ladi.

Asosiy yo'nalish	Mazmuni	Maqsad / ta'sir
Ta'lim klasteri mohiyati	Ta'lim, ilm-fan va ishlab chiqarish integratsiyasiga asoslangan model	Ta'limni real ijtimoiy buyurtmaga moslashtirish
O'qituvchining yangi roli	Bilim beruvchi emas, balki shaxsiy rivojlanishni boshqaruvchi, motivator, hamkor	O'quvchini mustaqil fikrlashga, hayotga tayyorlashga yo'naltirish
Shaxsga yo'naltirilgan metodika	O'quvchining ehtiyoj, qiziqish va psixologik xususiyatlariga moslashtirilgan ta'lim	Individuallashtirish, o'qituvchi–o'quvchi ishonchini mustahkamlash
Pedagogik yondashuvdagi yangilik	Ma'ruza emas, faol ishtirok, loyiha, hamkorlik va amaliy tajriba	Faol, tahliliy va tanqidiy fikrlovchi shaxsni shakllantirish
Zarur kompetensiyalar	Refleksiya, digital kompetensiya, kommunikativ madaniyat, hamkorlikni boshqarish	Zamonaviy o'qituvchini raqobatbardosh subyekt sifatida tayyorlash
Metodikaning natijasi	Motivatsiya, ishonch, ta'lim sifatining oshishi, barqaror natijalar	O'qituvchining ijtimoiy nufuzi va mavqeyining kuchayishi
Yakuniy samaradorlik	O'qituvchi faqat bilim beruvchi emas, balki ta'lim ekotizimi lideri	Ta'lim tizimida innovatsion va raqobatbardosh muhit shakllanishi

Rasm 1.1. "Ta'lim klasteri sharoitida shaxsga yo'naltirilgan metodikaning o'qituvchi nufuziga ta'siri bo'yicha mazmuniy tahlil jadvali"

Xulosa. Ta'lim klasteri sharoitida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim metodikasini joriy etish zamonaviy o'qituvchining nufuzini oshirishning eng samarali yo'llaridan biri sifatida o'zini namoyon qilmoqda. Mazkur yondashuv o'qituvchini dars beruvchi emas, balki o'quvchining individual rivojlanish trayektoriyasini yo'naltiruvchi, motivatsiya beruvchi va hamkorlikni tashkil

etuvchi professional sifatida talqin etadi. Shaxsga yo'naltirilgan metodika asosida tashkil etilgan ta'lim muhitida o'quvchilarning ishonchi kuchayadi, ta'lim natijalari barqaror bo'ladi va o'qituvchining kasbiy mavqei jamiyat nazarida yuksaladi. Klaster modeli doirasida bunday yondashuv o'qituvchining faolligi, pedagogik tashabbusi va innovatsion fikrlashini qo'llab-quvvatlaydi, ta'lim sifatining real ko'tarilishiga zamin yaratadi. Natijada, o'qituvchi faqat ta'lim beruvchi emas, balki raqobatbardosh ta'lim ekotizimini boshqarishda yetakchi subyekt sifatida shakllanadi.

Adabiyotlar:

1. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim nazariyalari bo'yicha ilmiy tadqiqotlar.
2. Ta'lim klasteri konsepsiyasi va integratsion model yondashuvlari.
3. Zamonaviy pedagogning innovatsion kompetensiyasi haqida ilmiy maqolalar.
4. Ta'lim tizimida motivatsion yondashuv va psixopedagogik tadqiqotlar.
5. Klaster asosida ta'lim sifatini boshqarish bo'yicha tajriba natijalari.